

اسلام و مردم ترکیه

فرستی پیش آمد که در جنفماه گذشته از بعضی کشورهای اروپایی دیدن کنم... در این مسافرت که از ترکیه آغاز شد، علاوه بر بنفارس، سان ویو و سالوی که در مسیر قرار داشتند، از اطروش، آلمان، باژیک، فرانسه و انگلستان و انجمنها و مراکز اسلامی آنها دیدن بعمل آمد...

در این یادداشتها، پس از بررسی وضع اسلام در ترکیه، از گوشتهای اسلامی در اروپا (آلمان، یوگسلاوی...) سخن می‌گویم. می‌آید که امیدوارم برای خوانندگان محترم جالب و مفید باشد.

* * *

مقدمه :

شاید خوانندگان محترم بخاطر داشته باشند که در شماره ۹۶ سال نهم، تحت عنوان «جنبش تازه اسلامی در ترکیه» مقاله‌ای از مجله «کریسچن ساینس مونیتور» ترجمه و نقل گردید که در آن به گوشه‌ای از وضع کنونی ترکیه اشاره شده بود ولی انسان از نزدیک ترکیه را نرودا نبیند، شاید نتواند حقیقت جنبش تازه اسلامی ترکیه را دریابد.

جنبش اسلامی جدید ترکیه «مخالف استعماری غرب و عناصر وابسته با آنها و بویژه مسیونرهای مذهبی مسیحی را با وحشت و هراس

واداشته است. تا آنجا که در مطبوعات خارجی و حتی بعضی مطبوعات ایرانی و پیشه به منظور تریز گروههای اجتماعی، گزارشات و مقالاتی علیه این جنبش اسلامی منتشر ساخته اند.

روزنامه ای که نگهبان «محروران» و «مخالفان» ارگان ارتجاع و اقمی مخالف منحنج اجتماعی ما است، در شماره ۵۴۳ مورخ ۱۴ مرداد ۱۳۴۷، چاپ تهران، تحت عنوان «نهضت ارتجاعی در ترکیه» مطالبی را نقل کرده که مخالف استعماری و ارتجاعی غرب در نظر آنها، در مطبوعات جهان، گواهاستند.

این روزنامه می‌نویسد : «توسعه نهضت افراطی اسلام در ترکیه روشنفکران و نظامیان این کشور را بدعت نگران کرده است... هدفهای این نهضت را میتوان بدین طریق خلاصه کرد :

تغییر قانون اساسی کنونی ترکیه، ازمیان بردن سکولاریزم، مراخواهی از ایجاد یک جمهوری مسلمان، انقلاب فرهنگ ترکیه با موازین اسلامی و پیش گامی در جنبش پان اسلامیزم در سراسر خاورمیانه... رهبران این جنبش میخواهند که روز جمعه (جای یکشنبه) تعطیل عمومی اعلام شود. با اینکه مردم توافق خویش را با کمونیسم اعلام داشته‌اند، از گامی به سوی استعمار غرب بی‌انتقاد میکنند...

در این جنفماه اخیر، چند حادثه به جنبش اسلامی ترکیه، جنبه همگانی بیشتری داده است...

یکی از این حوادث را یکی از دانشجویان دختر دانشگاه آنکارا، که هائیس بابکان Hatice (۱) نام داشت بوجود آورد و می‌گوید با چادر در کلاس درس حاضر شود و مقامات دانشگاهی تصور باخراج او گرفتند و در نتیجه در مدت کوتاهی از یک کتب، این دختر جنبه یک شهید بخود گرفت و ولی پس از نظاهرات دانشجویان دبیس دانشگاه مجبور به استعفا گردید و هائیس

بابکان از دیوان عالی تقاضای رسیدگی بحکم اخراج خود کرد... زن دیگری بنام سول یوکسل سنلر Sale yuKsel Senler تو چند همگام را با ایراد سخنرانیهای در زمینه اسلام و زن بر انگیزخته است. این بانو زن ترک را به «حجاب» تشویق کرده و از آنها خواسته است که بدن خود را کاملاً بپوشانند و روسری بر سر بگذارند و با ایمن کامل از قوانین و رسوم دین اسلام پیروی کنند. او اکنون بخاطر نطقی که در پدیدرما Baudirna ایراد کرده در توقیف بسر میبرد. اگر او محکوم شود باید از دوازده تا سیصد سال دزدندان بسر برد...

شانه دیگر از نیرومندی این جنبش، آشکار روزنامه‌ها و مجلات افراطی دست راستی است که همیشه آنها بوگان Bugan است و نظریات گروه متفکر این نهضت، «سوک یا کسل سنلر» و «مهمت سوکی آچی» را منعکس می‌کند (۲)...

در استانبول اخیراً نظاهر کنندگانی برچشم‌های سبز در دست داشتند و در کنفرانس رهبران مذهبی در یورسا تعلیم و تربیت جدید و فرهنگ‌های زبان ترکی و فرهنگ جدید ترک با شد هر چه تماسر، بیاد حمله گرفته شد.

تاکنون هیچکس بعنوان شخصیت با دین نهضت

(۱) : نویسنده روزنامه گویا از زبان ترکی اطلاع کافی ندارد، و نمیداند که در ترکیه بجای حرف «خ» حرف «H» و بجای «D» و بجای «C» بکار می‌رود و لذا، خدیجه را هائیس ترجمه کرده است.

(۲) : اسم این روزنامه ملی و اسلامی یوسیه بوگون یعنی امروز است و «مهمت سوکی آچی» (بقول نویسنده ترکی ندان سحر) همان «محمد شوکت ایگی» صاحب امتیاز آن روزنامه است.

اسلامی ترکیه مشخص نشده است، ولی نام «امیرالمالی» مدیر پیشین امور مذهبی و معاون کنونی حزب ملت بگوش میخورد.

دولت ترکیه ونخست وزیر بارها تأکید کرده است که این وظیفه دادگه است که مراجع عقائلی بودن یا غیر قانونی بودن این فعالیتهای تسمیم بگیرد و نظار مقامات دولتی بر اینست که افراد ملت در بیان عقاید مذهبی خویش از هر قبیل که باشد، آزادی دارند ولی مخالفین بخصوص حزب خلق این جنبش را برای پایه های جامعه ترك که آتاتورك بنیانگذار آن بود، خطرناك میدانند و مسئله حجاب یا خراب کردن مجسمه های آتاتورك را، نشانه های يك تمایل ریشه دار برای برافکندن بنیان سازمان کنونی ترکیه بشمار میآورند.

در حال حاضر ۲۷ سازمان و چند گروه مارکسیست - برای مبارزه با این جنبش، جبهه واحدی را تشکیل داده اند... افکار عمومی روشنفکران ترکیه بدون کینه قبلی از جمهورییت پادشاهی گردهاء

این بود خلاصه ای از آنچه که يك روزنامه سیاسی چاپ ایران در باره نهضت اسلامی ترکیه منتشر ساخته است ولی نویسنده آن، در ضمن مقاله خود، پاسخ خود را هم داده است: این روزنامه که ماهیت ضداسلامی آن بر همه مردم مسلمان ایران روشن است، پس از آنکه گرایش بیشتر باسلام را يك نهضت ارتجاعی و افراطی نام داده، خود اعتراف میکند که هوا - داران این جنبش، با کمونیسم و کاپیتالیسم، هر دو، مخالفند، آنها مفهوم نهضت ارتجاعی از

در پشه دار، برای برانداختن سنتهای ضداسلامی و برای اعتیاق فرهنگ ترکیه باهوازمین اسلامی و ایجاد وحدت بیشتر بین مسلمانان... میباشد.

در ترکیه نیز بعضی چراغک مردود وحفی روزنامه های وابسته به جناح های چپ نما، مانند «جمهوریت» طی مقالاتی، علیه جنبش جدید اسلامی ترکیه، تحریکاتی میکنند. مثلاً در یکی از شماره های اخیر «جمهوریت» در باره علت مخالفت مردم ترکیه با «صهیونیسم» چنین می نویسد: «داکتر مردم نمی دانند که صهیونیسم چیست ولی علماء و عاظم بعضی روزنامه های ارتجاعی، با تفسیرهای خود مردم را گمراه میسازند و در واقع متاثر در مساجد ترکیه، مرکز بخش این گونه عطا لب مسموم کننده افکار عمومی است» ۱۱.

نشریه انگلیسی Jewish Chronicle

انگلیکان یهودیهای انگلستان، مورخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۸ م خود مینویسد: «روزنامه استانبول اکسپرس»، در يك نامغر گشاده به دولت ترکیه وحیث وزیر اعظم اظهار کرده که از سیاست نشریات اسلامی ترکیه بر ضد اسرائیل، جلوگیری بعمل آورده... و روزنامه «جمهوریت» در همین زمینه مینویسد که: تبلیغ برای وحدت و برادری اسلامی، تنها از ناحیه مرتجعین ا ترکیه نیست، بلکه از طرف کشورهای عربی اسلامی مانند سعودی و سوریه و عراق تقویت میشود ۱۲.

این همکاری مطلوباتی!، بین نیروهای چپ نمای ترکیه و جزائی یهودی غرب، نشانده فعلیه يك واقعیت بزرگی است و آن اینکه: نهضت جدید اسلامی در ترکیه، منافع نامشروع امپریالیسم شرقی و غرب و صهیونیسم متجاوز را مورد خطر جدی قرار داده است.

علاوه بر این، انتشار مقالات مشابه در جرائد عالم، بر جده مسلمانان مجاهد ترکیه، واتحاد عوامل داخلی صهیونیسم و امپریالیسم و کمونیسم در ترکیه و تشکیل جبهه واحد از ۲۷ سازمان چپ و راست علیه مسلمانان نشان دهنده توطئه ایست که علیه جنبش اسلامی جدید در ترکیه و مردم غیور آنسامان، جیده شده است. ولی علیرغم همه این توطئه ها، اتهامات، کوششهای خرابکارانه، خلق ترکیه باسلام و قرآن و فدا دار بوده و در راه دفاع از اصول اسلامی بیدریغانه جانفازای و فداکاری میکنند. افکار عمومی ملت ترك، و در میان آنها روشنفکران واقعی، طبقه تحصیل کرده و دانشجویان و استادان سر سخت برگشت کامل ترکیه، یار و گواه اسلام است. آنان میخواهند در زیر سایه پرچم سبز اسلام - که در تقاضای خرابیهای خود در دست میگیرند - بنفوذ بیگانه اعم از سرخ و سپاه، خاتمه دهند و ملت رشید ترك را یار و گمراه با جامعه ملل مسلمان متحد سازند.

کسانیکه این نهضت اسلامی را «جنبش ارتجاعی» مینامند، خود از آزادی ارتجاع بین المللی وار دشمنان آزادی واستقلال ملل مسلمان هستند. آنان بدون آنکه مفهوم کلمه «ارتجاع» را بدانند و یا موارد استعمال صحیح آنرا درك کنند، گروههای مترقی و پیشرو مسلمان را که در راه آزادی واستقلال سه جانبه به نبرد آشتی ناپذیری برخاسته اند «مرتجع» می نامند، ولی آنان اگر درباره پیدایش و رواج بکاد بر دن کلمه «ارتجاع» پس از انقلاب کبیر فرانسه، مطالعه ای بنمایند، خواهند دید که خود آنان نگهبان «سحر» و «افسون» هر ا دار «ارتجاع» و مرتجع، خواستار ابقای رسوم کهنه و قدسی هستند! نه مردم مسلمان ترکیه و سر زمینهای اسلامی دیگر...

